

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 sierpnia 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Ryszard Witkowski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Małgorzata Bednarek

SSN Anna Dziergawka

w sprawie **J. K.** skazanego z art. 202 § 3 k.k. i in.,
po rozpoznaniu w dniu 4 sierpnia 2026 r. w Izbie Karnej
na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.
kasacji wniesionej przez Prokuratora Generalnego - na niekorzyść
od wyroku Sądu Rejonowego w Legnicy
z 20 sierpnia 2024 r. w sprawie sygn. akt II K 869/24,

**uchyla zaskarżony wyrok w części dotyczącej braku
orzeczenia o środku karnym określonym w art. 41 § 1a k.k. i w tym
zakresie przekazuje sprawę Sądowi Rejonowemu w Legnicy do
ponownego rozpoznania.**

Małgorzata Bednarek

Ryszard Witkowski

Anna Dziergawka

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Legnicy wyrokiem z 20 sierpnia 2024 r. w sprawie sygn. akt II K 869/24 uznał oskarżonego J. K. za winnego popełnienia zarzucanych mu czynów z art. 202 § 3 k.k. (pkt I części wstępnej wyroku) i art. 202

§ 4a k.k. (pkt II części wstępnej wyroku), popełnionych w okresie od 1 stycznia 2023 r. do 17 sierpnia 2023 r. i za ich popełnienie wymierzył mu kary (pkt I wyroku):

1. za czyn opisany w pkt I na mocy art. 202 § 3 k.k. i art. 4 § 1 k.k. na karę 2 (dwóch) lat pozbawienia wolności,
2. za czyn opisany w pkt II na mocy art. 202 § 4a k.k. i art. 4 § 1 k.k. na karę 4 (cztery) miesięcy pozbawienia wolności,
1. na mocy art. 85 § 1 k.k. i art. 86 § 1 k.k. i art. 4 § 1 k.k. połączył oskarżonemu wymierzone kary i wymierza karę łączną 2 (dwa) lat i 1 (jeden) miesiąca pozbawienia wolności,
2. na mocy art. 43a § 3 k.k. i art. 4 § 1 k.k. orzekł od oskarżonego na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej świadczenie pieniężne w kwocie 10 000 zł,
3. na mocy art. 202 § 5 k.k. orzekł przepadek na rzecz Skarbu Państwa dowodów rzeczowych ujętych w wykazie dowodów rzeczowych k. 184 akt sprawy pod pozycją 1-7,
4. na mocy art. 627 k.p.k. i art. 2 ustawy o opłatach w sprawach karnych zasądza od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa w części koszty sądowe w kwocie 5000 zł oraz wymierza mu opłatę w kwocie 400 zł.

Wyrok ten nie został zaskarżony przez strony postępowania, zatem uprawomocnił się 28 sierpnia 2024 r.

Kasację od powyższego wyroku na niekorzyść skazanego wniósł Prokurator Generalny, który wskazanemu orzeczeniu zarzucił „rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisu prawa karnego materialnego, a to art. 41 § 1a zd. drugie k.k., polegające na zaniechaniu orzeczenia, wobec oskarżonego jako sprawcy przestępstw z art. 202 § 3 k.k. i art. 202 § 4a k.k., za każdy z tych czynów, środka karnego w postaci zakazu zajmowania wszelkich lub określonych stanowisk, wykonywania wszelkich lub określonych zawodów lub działalności, związanych z wychowaniem, edukacją, leczeniem małoletnich lub opieką nad nimi, w sytuacji gdy z treści art. 41 § 1a k.k. zd. drugie k.k. (w brzmieniu obowiązującym do 30 września

2023 r., a po tej dacie - z treści art. 41 § 1a pkt 2 k.k.) wynika, że w razie skazania za przestępstwo przeciwko wolności seksualnej lub obyczajności na szkodę małoletniego”, a więc w odniesieniu do każdego z przypisanych oskarżonemu czynów, orzeczenie przez sąd wskazanego środka karnego na czas określony albo dożywotnio było obligatoryjne.

Podnosząc powyższy zarzut, skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w Legnicy do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja okazała się zasadna.

Przepis art. 41 § 1a k.k. (w brzmieniu obowiązującym w czasie popełnienia przez oskarżonego przypisanych mu czynów) stanowiła, że sąd orzeka zakaz zajmowania wszelkich lub określonych stanowisk, wykonywania wszelkich lub określonych zawodów albo działalności, związanych z wychowaniem, edukacją, leczeniem małoletnich lub opieką nad nimi na czas określony lub dożywotnio w razie skazania za przestępstwo przeciwko wolności seksualnej lub obyczajności na szkodę małoletniego. Ze sformułowania tej normy jasno wynika, że w przypadku zaktualizowania się przesłanek wskazanych w art. 41 § 1a k.k. orzeczenie przez sąd wskazanego środka karnego jest obligatoryjne i to niezależnie od tego, czy sprawca przestępstwa przeciwko wolności seksualnej uprzednio zajmował tego rodzaju stanowisko lub wykonywał zawód tego rodzaju i czy popełniony czyn pozostawał w związku z funkcjonalnym zakresem prowadzonej działalności [zob. wyrok Sądu Najwyższego (dalej SN) z 23 lipca 2024 r. sygn. akt III KK 87/24].

W tej sprawie oskarżony został skazany za czyny, których przedmiotem ochrony jest wolność seksualna małoletnich, gdzie przesłanka zastosowania zakazu przewidzianego w art. 41 § 1a k.k. wchodzi w grę w razie skazania za którekolwiek z przestępstw określonych w rozdziale XXV Kodeksu karnego (zob. wyrok SN z 14 maja 2024 r. sygn. akt III KK 57/24). Oznacza to, że na sądzie *meriti* ciążył obowiązek orzeczenia wobec oskarżonego, w odniesieniu do każdego z przypisanych mu czynów wskazanego środka karnego, a następnie orzeczenia łącznego środka karnego (art. 90 § 2 k.k.).

Niewywiązanie się przez sąd z tego obowiązku miało istotny wpływ na treść wyroku, gdyż oskarżony z nieuprawnioną korzyścią nie został ograniczony w możliwości podjęcia szeroko pojętej działalności, w której miałby nieograniczony kontakt z małoletnimi, pomimo faktu skazania za czyny kwalifikowane z art. 202 § 3 k.k. i art. 202 § 4a k.k., gdzie przesłanka zastosowania zakazu wskazanego w art. 41 § 1a k.k. (w brzmieniu obowiązującym do 30 września 2023 r, zaś po tej dacie – art. 41 § 1a pkt 2 k.k.) wchodziła w grę w odniesieniu do skazania za każdy z tych czynów. Zmiana normatywna treści art. 41 § 1a k.k., wprowadzona ustawą z dnia 7 lipca 2022 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 2600), nie wpłynęła na sytuację prawną oskarżonego, gdyż w dalszym ciągu w związku ze skazaniem za przestępstwa przeciwko wolności seksualnej lub obyczajności na szkodę małoletniego orzeczenie przez sąd określonego środka karnego jest obligatoryjne.

Ze względu na spełnienie koniunkcji przesłanek wskazanych w art. 523 § 1 k.p.k. kasacja podmiotu wymienionego w art. 521 k.p.k. wniesiona z zachowaniem terminu z art. 524 § 3 k.p.k., podlegała uwzględnieniu. Należało więc uchylić wyrok Sądu Rejonowego w Legnicy w zaskarżonej części i przekazać sprawę, w tym zakresie, wskazanemu Sądowi do ponownego rozpoznania. Ponownie rozpoznając sprawę Sąd będzie respektował przepisy prawa karnego materialnego. Będzie miał również na uwadze zmianę redakcji przepisu art. 41 § 1a k.k. wprowadzoną wcześniej przywołaną nowelą.

[J.J.]

[r.g.]